

**UCHWAŁA NR XLII/331/24
RADY GMINY W BĘDKOWIE**

z dnia 12 marca 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na 2024 rok**

Na podstawie art 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U z 2023. poz. 40), art. 4¹ ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 roku poz. 165, poz. 240, poz. 535 poz.803), art 10 ust 2b ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu

narkomanii (Dz.U. z 2023 roku poz. 1939), uchwala się co następuje:

- § 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2024 rok w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Będków.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Jarosław Błoch

Załącznik do uchwały Nr XLII/331/24
Rady Gminy w Będkowie
z dnia 12 marca 2024 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA ROK 2024** Wstęp

Zgodnie z art. 4 ust. 1, ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 roku poz. 165, poz. 240, poz. 535 poz.803), do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych

z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu. Realizacja zadań jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

W szczególności zadania te obejmują:

1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo wychowawczych i socjoterapeutycznych,
4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed Sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
6. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Będków jest

realizowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Będkowie.

Przy realizacji programu należy bezwzględnie przestrzegać ustawowego wymogu, aby każde zadanie, które zostało wpisane do Programu dotyczyło profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w rozumieniu ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Podstawy prawne Programu

W realizacji zadań zawartych w Programie szczególne zastosowanie mają następujące akty prawne:

- 1) Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 roku poz. 165, poz. 240, poz. 535, poz. 803),
- 2) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 roku poz. 1939),
- 3) Ustawa z dnia 11 września 2015 roku o zdrowiu publicznym (Dz.U. z 2022 r. poz. 1608, Dz.U z 2023 roku poz. 1718),
- 4) Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2023 roku, poz. 571),
- 5) Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2023 roku, poz. 901),

6) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 roku, poz. 1249, Dz.U z 2023 roku, poz. 289, poz. 535).

Diagnoza problemów alkoholowych, używania narkotyków oraz uzależnień behawioralnych w gminie Będków.

Zagrożenia wynikające z picia alkoholu obejmują nie tylko osoby pijące, ale właściwie wszystkich mieszkańców, wśród których te osoby egzystują. Do najważniejszych problemów alkoholowych, o charakterze powszechnym, dotyczących Gminy Będków należą:

- 1) pogarszający się stan zdrowia u osób nadmiernie spożywających alkohol,
- 2) przedwczesne zgony spowodowane przedawkowaniem i zatruciem alkoholowym, wypadkami komunikacyjnymi,
- 3) zaburzenia rozwoju psychofizycznego i edukacyjnego młodzieży spożywającej alkohol,
- 4) dysfunkcje wśród rodzin i ich członków, u których występuje problem alkoholowy - zaburzenia emocjonalne spowodowane stresem, demoralizacja, ubóstwo,
- 5) wzrastające uzależnienie wśród osób bezrobotnych, w tym wśród kobiet, matek małoletnich dzieci,
- 6) naruszanie prawa i porządku przez osoby nietrzeźwe, do których należą przestępstwa, przemoc w rodzinie, prowadzenie pojazdów w stanie trzeźwym, zaburzenia zachowań w miejscach publicznych,
- 7) sprzedaż alkoholu osobom nietrzeźwym i nieletnim,
- 8) nadmierne spożywanie alkoholu przez młodzież i osoby nieletnie.

Narkotyki i narkomania oraz uzależnienia behawioralne są problemem społecznym. Dostępność tych środków jest powszechna i stanowi znaczne utrudnienie życia społecznego. Dlatego też działania zapobiegawcze powinny mieć charakter długofalowy i interdyscyplinarny. Szczególną uwagę należy zwrócić na dzieci i młodzież. Poziom wiedzy z zakresu uzależnień od narkotyków, środków psychotropowych, różnego typu uzależnień behawioralnych jest stosunkowo niewielki i pochodzi głównie z mediów. W związku z tym zasadnym będzie opracowanie i rozpowszechnienie materiałów edukacyjno - informacyjnych z zakresu promocji zdrowia, z profilaktyki narkomanii i uzależnień behawioralnych. Niezbędnym staje się

systematyczne podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób (głównie nauczycieli, wychowawców, pedagogów szkolnych), które z racji wykonywanego zawodu mają największy wpływ na kształtowanie postaw wśród dzieci i młodzieży.

Na terenie naszej gminy głównym działaniem jest wsparcie szkoły w rozwijaniu profilaktyki obejmującej diagnozę problemu używania narkotyków, substancji psychotropowych oraz różnego typu uzależnień behawioralnych na terenie szkoły oraz realizację odpowiednich programów profilaktycznych.

Charakterystyka sytuacji w gminie Będków

Gmina Będków liczy 3226 mieszkańców (stan na dzień 31.12.2023 r.). Wchodzi w skład powiatu tomaszowskiego w województwie łódzkim. Jest gminą typowo rolniczą. Jednostkami, które na terenie gminy realizują zadanie z zakresu zapobiegania alkoholizmowi i narkomanii są:

- 1) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 2) Gminny Zespół Interdyscyplinarny d.s. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- 3) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- 4) Punkt Konsultacyjny,
- 5) Gminny Ośrodek Zdrowia,
- 6) Niepubliczny ZOZ AMICUS - MED,

7) Zespół Szkolno - Przedszkolny,

8) Ludowy Klub Sportowy,

Ilość i struktura sprzedaży alkoholu.

Uchwałą Nr XXXIV/216/18 Rady Gminy w Będkowie z dnia 3 sierpnia 2018 roku została ustalona maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych: zawierające do 4,5% alkoholu oraz piwa w ilości - 15, zawierające od 4,5% do 18% alkoholu z wyjątkiem piwa w ilości 15,

zawierających powyżej 18% alkoholu w ilości – 15.

W 2023 roku nie wydano nowego zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych.

Nadzór nad liczbą punktów sprzedaży alkoholu powyżej 4,5% (z wyjątkiem piwa) pełni Gminna Komisja d.s. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Będkowie poprzez opiniowanie wniosków o wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych pod kątem zgodności z uchwałami Rady Gminy.

Ważnym elementem długofalowej polityki Gminy jest wzmocnienie przestrzegania przepisów prawa przez podmioty zajmujące się sprzedażą detaliczną alkoholu.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości zabrania się sprzedaży i podawania napojów alkoholowych:

- osobom, których zachowanie wskazuje, że są w stanie nietrzeźwości,
- osobom do lat 18,
- na kredyt lub pod zastaw.

Analiza problemu nadużywania alkoholu przez mieszkańców gminy Będków.

Według danych GKRPA (stan na dzień 31 grudnia 2023 r.) w roku 2023 wpłynęło 7 wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie leczenia odwykowego. Skierowano 2 wnioski do Sądu Rejonowego o zastosowanie leczenia odwykowego, gdyż były ku temu podstawy prawne.

W przypadku 4 osób, wystąpiono o opinie biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

Zgłoszone do komisji osoby z problemem alkoholowym, a także członkowie ich rodzin są monitorowani do podjęcia terapii w placówkach leczenia uzależnień, Punktach Konsultacyjnych oraz do udziału w grupach wsparcia. Nad przebiegiem leczenia prowadzony jest monitoring, pomocą i wsparciem są objęte rodziny z problemem alkoholowym. Alkoholizmowi towarzyszą często przemoc w rodzinie.

Adresaci Programu.

Adresatami Programu są mieszkańcy Gminy. Działania podejmowane na rzecz ograniczenia szkód powodowanych przez alkohol są skierowane do wszystkich mieszkańców również tych niepijących. Będą wśród nich między innymi osoby dorosłe, młodzież, dzieci.

Cele i zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

Cel główny:

Ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz zjawiska picia alkoholu, używania narkotyków i podejmowania innych zachowań ryzykownych.

Cele szczegółowe:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe lub problemy związane z narkomanią, pomocy psychospołecznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów art. 13 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Plan działań.

Podstawą do sformułowania adekwatnego do potrzeb środowiska lokalnego planu działań jest poznanie jego rzeczywistych potrzeb. Na podstawie dokonanej diagnozy problemów i zasobów konieczne wydaje się podjęcie działań, które umożliwią skuteczniejsze rozwiązywanie problemów związanych z alkoholizmem i narkomanią oraz prowadzenie działań profilaktycznych.

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków:

- działalność Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu,
- działalność Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych od narkotyków i zagrożonych tym uzależnieniem udzielającego pomocy terapeutycznej w zakresie narkomanii i środków psychoaktywnych,
- działalność Punktu Konsultacyjnego dla osób zmagających się z uzależnieniem behawioralnym i zagrożonych tym uzależnieniem.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe lub problemy związane z narkomanią lub uzależnieniem behawioralnym, pomocy psychospołecznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

- rozszerzenie działalności Punktu Konsultacyjnego o pomoc prawną,
- rozszerzenie działalności Punktu Konsultacyjnego dla rodzin zagrożonych narkomanią,
- rozszerzenie działalności Punktu Konsultacyjnego dla rodzin zagrożonych uzależnieniem behawioralnym,
- kontynuacja działań Komisji w zakresie udzielania pomocy osobami rodzinom dotkniętym alkoholizmem i narkomanią, a w szczególności poprzez prowadzenie rozmów interwencyjnych i nakłanianie do leczenia osób uzależnionych, kierowanie wniosków do Sądu o poddanie się obowiązkowi leczenia odwykowego,
- monitoring i nadzór w rodzinach z problemem alkoholowym prowadzony przez pracowników socjalnych GOPS,
- zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych, informatycznych i profilaktycznych dotyczących tematyki uzależnień i zachowań ryzykownych,
- wspieranie działań realizowanych przez Policję,
- podnoszenie kompetencji członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przedstawicieli instytucji, działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i behawioralnych oraz w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, poprzez udział w szkoleniach.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, problemów narkomanii i problemów behawioralnych w szczególności dla dzieci i młodzieży:

-diagnoza problemów związanych z uzależnieniami wśród dzieci i młodzieży na podstawie wyników przeprowadzonych ankiet w lokalnej szkole, wywiadu środowiskowego oraz rozmów z wychowawcami,

-dofinansowanie do wypoczynku letniego i zimowego z programem zajęć socjoterapeutycznych lub programem zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży,

- przygotowanie i przeprowadzenie szkoleń lub programów edukacyjno - profilaktycznych dla pracowników oświaty,

- organizacja szkoleń dla rodziców na temat problemów związanych ze zjawiskiem uzależnień, przemocy i niedostosowania społecznego wśród dzieci i młodzieży,

- współpraca z pedagogiem szkolnym w zakresie oferowanej pomocy psychologicznej, prawnej i terapeutycznej przez psychologów profilaktycznych i Ośrodka Interwencji Kryzysowej, Punktu Konsultacyjnego i placówek medycznych,

- organizacja i dofinansowanie imprez promujących zdrowy styl życia,

- dofinansowanie i współorganizacja działań podejmowanych w ramach zajęć zagospodarowania czasu wolnego w okresie wakacji i ferii dzieci i młodzieży,

- dofinansowanie działań profilaktycznych organizowanych w Zespole Szkolno - Przedszkolnym w Będkowie,

realizacja programów profilaktyki uniwersalnej i selektywnej ze szczególnym uwzględnieniem programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego rekomendowanych przez Krajowe Biuro ds.

- Przeciwdziałania Narkomanii, Państwową Agencję Rozwiązywania

Problemów Alkoholowych, Ośrodek Rozwoju Edukacji oraz Instytut Psychiatrii i Neurologii,

zapewnienie pomocy wychowawczej i terapeutycznej młodzieży z problemami uzależnień (alkohol,

narkotyki, dopalacze, nikotyna, telefon komórkowy, sieć komórkowa, gry komputerowe, komputer itp.) w miarę potrzeb.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych:

- dofinansowanie działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe, szczególnie w zakresie prowadzenia zajęć z dziećmi i młodzieżą, organizacji festynów z elementami kampanii edukacyjnej związanych z promocją zdrowia i profilaktyką problemów społecznych

- wdrażanie projektów profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów art. 13 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego:

- kontrole punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych pod kątem przestrzegania przepisów ustawy

- podejmowanie interwencji w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów ustawy dotyczących zasad reklamy i podawania napojów alkoholowych, prowadzonej na terenie gminy Będków oraz zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nieletnim

- występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego, w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi

- opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych pod kątem zgodności z Uchwałą Rady Gminy w Będkowie w sprawie ustalenia na terenie Gminy maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

- podtrzymywanie motywacji do podjęcia leczenia odwykowego oraz eliminacja problemów socjalno bytowych utrudniających życie codzienne i mających źródło w uzależnieniu od alkoholu

- tworzenie warunków do godnego, zdrowego i higienicznego życia w abstynencji poprzez zatrudnienie socjalne w razie zaistniałej sytuacji.

Przewidywane efekty:

1. Zmniejszenie liczby osób uzależnionych od alkoholu na terenie Gminy.
2. Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej negatywnych skutków: używania substancji psychoaktywnych, stosowania przemocy, cyberprzemocy, fonoholizmu oraz wynikających z zachowań behawioralnych.
3. Poszerzenie wiedzy mieszkańców Gminy na temat sposobów radzenia sobie z problemami alkoholowymi.
4. Zwiększenie udziału dzieci i młodzieży w formach konstruktywnego spędzania czasu wolnego.

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Praca Komisji odbywa się na posiedzeniach GKRPA, na posiedzeniach grup problemowych.

Ustala się zryczałtowane wynagrodzenie dla członków GKRPA, zwanej dalej Komisją w następujących wysokościach:

1. Dla Przewodniczącego Komisji – 600 zł za każde posiedzenie Komisji oraz realizację zadań zawartych w Programie,
2. Dla członków Komisji - 400 zł za każde posiedzenie Komisji oraz realizację zadań zawartych w Programie.

Finansowanie Programu

1. Źródła finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie są środki finansowe budżetu gminy stanowiące dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wniesione przez podmioty gospodarcze, zgodnie z art.18 ustawy z dnia 26 października 1982 r.o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, oraz mogą być to inne środki budżetu Gminy.

2. Plan dochodów i wydatków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2024:

Plan dochodów: 75 000,00 zł

Plan wydatków: 75 000,00 zł

Przeciwdziałanie alkoholizmowi: 66 200,00 zł

Przeciwdziałanie narkomanii i uzależnień behawioralnych 3 000,00 zł

Przeciwdziałanie dotyczące uzależnień behawioralnych:

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie: 5 800 zł

W planie wydatków uwzględnia się m. in.:

- współpracy z Powiatem Tomaszowskim na mocy Porozumienia Nr PCPR/OIK/13/07 z dnia 31 maja 2017;
- zakup artykułów biurowych;
- prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób dotkniętych problemem alkoholowym, narkotykowym, uzależnieniem behawioralnym i przemocą w rodzinie;
- finansowanie działań profilaktycznych realizowanych na terenie Gminy Będków m.in.: wyjazdy i bilety wstępu na spektakle profilaktyczne, kolonie profilaktyczne, obozy terapeutyczne organizowane dla dzieci i młodzieży, szkolenia dla nauczycieli i rodziców;
- zakup usług obejmujących wykonanie opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, ekspertyz, analiz;
- dofinansowanie do zakupu paczek świątecznych dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym;
- finansowanie szkoleń i konferencji dla osób zajmujących się zawodowo działaniami profilaktycznymi i terapeutycznymi.